

MOSES OG SIPPORA: FORHOLDET TIL SLEKTNINGENE



Bakgrunnsstoff 2. Mosebok 2–4; 18,1-27; 4 Mos 12,1-4.

Minnevers “I tro nektet Moses da han ble stor, å kalles sønn av faraos datter. Han ville heller lide vondt sammen med Guds folk enn å nyte synden en kort tid” (*Hebr 11,24.25*).

Moses er en av de mest fremstående personlighetene i Det gamle testamente; hans kone Sippora er blant dem vi vet lite om. Hun var en fremmed og tilhørte et foraktet folk, så hun inntok nok en så tilbaketrukket stilling som mulig. Men vi skal snart se at hun var en trofast ektefelle og stod ved Moses' side gjennom alle prøvelsene under utvandringen. Da han giftet seg med henne, fikk Moses også Jetro til svigerfar, og dette skulle bli til velsignelse, ikke bare for Moses selv, men også for hele Israels folk. Vi kan lære en hel del av dem, men det viktigste er kanskje dette: De rette familieforbindelsene kan utrette mirakler; dessverre kan de, hvis de ikke er så bra, få fryktelige følger.

Ukeoversikt **Da Sippora giftet seg med Moses, ante hun ikke hva hun hadde innlatt seg på. Men hun og familien hennes var til stor hjelp for Moses og bistod ham i hans arbeid for Gud. Denne uken skal vi**

få se hvilken stor velsignelse en god kone og en god svigerfamilie kan være.

SØNDAG**Ridderlig opptreden ved brønnen**

Som Jakob flere hundre år tidligere nådde også Moses frem til en bosetting i ørkenen etter mange mils vandring. Begge hadde måttet flykte – Jakob fra sin bror Esau, og Moses fra farao. Men tenk så forskjellig grunnene til flukten var!

Hvorfor flyktet Moses? 2 Mos 2,11-15. Hva lærer dette oss om hans personlighet? Hva sier det om hans troskap mot sitt eget folk, enda så store fordeler han hadde hos et annet folk?

Les 2. Mosebok 2,15-17 (se også Apg 7,23-29). Hvorfor er det ikke så overraskende, det som skjer ved brønnen, når vi tar i betraktning det vi vet om Moses?

Moses satt ved brønnen og la merke til hvordan de ubehøvlede gjeterne ikke bare jaget vekk Jetros sju døtre, men hadde ventet til de hadde øst opp vann til flokken før de jaget dem vekk og lot sine egne sauer drikke dette vannet (2 Mos 2,17). Moses kunne visst ikke utholde å se på urett. Det var det som hadde ført til problemene hans i Egypt.

Ifølge 2. Mosebok 2,19 omtalte døtrene Moses som “egypter” da de fortalte sin far om ham, sikkert på grunn av klærne, som avslørte at Moses var påvirket av egyptisk kultur. Moses var

ikke bare alene; han var tydeligvis også en fremmed. Teksten forklarer ikke hvordan, men han må ha hatt nok krefter og myndighet til å jage gjeterne.

Reuel (som er et annet navn på Jetro, se *2 Mos 2,18; 3,1*), skjenner på jentene fordi de ikke har invitert sin helt til å spise hos dem. Sippora, som sikkert var den eldste, ble tilbudt Moses som kone, og til gjengjeld gjette Moses svigerfarens småfe, slik Jakob hadde gjort det for Laban flere århundrer tidligere (*2 Mos 3,1*).

Til ettertanke **Det var en av hans eget folk som hadde satt Moses' liv i fare. Hva kan dette lære oss om å være forsiktige i vår omgang med dem som står oss nærmest, så vi ikke uforvarende kommer til å såre dem?**

MANDAG

Moses og hans svigerfar

Moses' svigerfar blir omtalt under minst to navn – Reuel (*2 Mos 2,18*) og Jetro (*2 Mos 3,1*). Men Reuel betyr "Guds venn" og kan ha vært en prestelig tittel. Det finnes en rekke eksempler i Det gamle testamente på mennesker som har mer enn et navn (Esau/Edom, Jakob/Israel).

Jetros umiddelbare reaksjon når han får høre om Moses' ridderlige opptreden er å skjenne på døtrene for at de har latt en slik mann bli igjen der ute. Han ba dem invitere ham på mat. Moses for sin del ville gjerne bli værende hos en slik mann, faktisk ble han der i førti fredfylte år.

Les nøye det Moses sier til sin svigerfar om å reise tilbake til Egypt (*2 Mos 4,18*). Hvilke grunner oppgir han; hvilke oppgir han ikke? Var han uærlig?

Vi møter ikke Jetro igjen før i 2. Mosebok 18,1-12. Tenk for en overraskelse det må ha vært for ham. Svigersønnen drar sin vei på noe som skulle være et familibesøk og kommer tilbake som leder for flere millioner mennesker! Han ble tydeligvis imponert over det som skjedde og priste Herren og ofret til ham (vers 10-12). Vi vet ikke hvor mye Jetro visste om Herren, for han trodde tydeligvis at det fantes andre guder, om han var aldri så imponert. (vers 11).

Les gjennom 2. Mosebok 18. Hvilket belegg finner vi her for Moses' store respekt for sin svigerfar, uansett mannens eventuelle teologiske svakheter? Hvilket bevis for Jetros store visdom får vi?

Er det ikke interessant at det var svigerfaren, en som ikke engang tilhørte Moses' eget folk, en som ennå (tilsynelatende) tilba mange guder, som gav Moses så gode råd om hvordan han skulle styre folket? Moses må ha trodd at det var Guds vilje, ellers ville han ikke ha gått med på det.

Til ettertanke Det ville ha vært lett for Moses å avfeie dette rådet fra en "hedning". I stedet hørte han etter. Hva kan vi lære av det? Hvor villig er du til å lytte til gode råd, også når det kommer fra et uventet hold?

TIRSDAG

Sippora og hennes manns tro.

Les 2. Mosebok 4,19-26. Hva er det som foregår her? Hvorfor gjorde Sippora det hun gjorde?

Mange av Midtøstens folkeslag praktiserte omskjærelse. Så det var ingen ny skikk Gud gav sitt folk. Men han gav den en ny mening. For mange var den et tegn på at en mann var gift, men Gud brukte den som et tegn på det spesielle fellesskapet som eksisterte mellom ham og hans utvalgte folk. Gud gav Abraham beskjed om å omskjære alle husholdningens mannlige medlemmer den åttende dag (*1 Mos 17,9-14*). Abraham var 99 år da det ble gjort.

Sammenhengen kaster lys over alvoret i at Moses hadde for sømt å omskjære sin sønn. Gud sier at Moses skal kreve at farao skal la Israel, “min førstefødte sønn” (*2 Mos 4,22*) få fare. Fordi farao ikke ville la hans “førstefødte sønn” Israel fare, truer Gud med å drepe faraos førstefødte sønn (*vers 23*). I det neste verset (*vs. 24*) får vi vite at Gud hadde til hensikt å drepe Moses fordi han ikke hadde omskåret sin sønn, høyst sannsynlig den første-fødte (*2 Mos 2,22*).

Svar på disse spørsmålene og forsøk å se det hele fra Guds synsvinkel:

(1) Visste Moses at israelittenes guttebarn skulle omskjæres? (2) Var Moses kjent med omskjærelsens betydning? (3) Hvordan ville israelittene forholde seg hvis de fikk vite at Moses ikke hadde omskåret sin sønn? (4) Hvordan ville Gud se på at hans talsmann levde i åpen motstand mot hans påbud?

Moses står på terskelen til et oppdrag som dreier seg om liv og død både for egyptere og israelitter. Egypterne ville kanskje stå ham etter livet, eller israelittene, dersom redningen ble forkuldret. Moses måtte forlate seg helt og holdent på Gud for sin egen sikkerhet. Ingenting av det Gud hadde sagt om personlig livsførsel kunne overses.

Vi får ikke vite hvorfor Sippora kaller Moses en “blodbrudgom” (*2 Mos 4,25*). Sannsynligvis så hun på omskjærelsen som et “blodig” ritual. Hun syntes nok at skikken var avskyelig. Det kan hende at hun hadde protestert mot at sønnen skulle omskjæres og derfor følte at hun var ansvarlig for det som skjedde.

Uansett fornemmet hun Guds mishag og påtok seg å gjøre det som Moses selv skulle ha gjort.

ONSDAG**Sippora mot Aron og Mirjam**

Les 4. *Mosebok 12,1-3*. Enkelte mener at denne kvinnen fra Kusjan (eng. bibel) ikke var Sippora, fordi Sippora var midjannitt, og at dette var en ny kone som Moses kan ha giftet seg med etter at Sippora muligens var død. Men Bibelen gir ikke noe holdepunkt for å si at Moses giftet seg opp igjen, og det ville jo ha vært en stor begivenhet. Dessuten kunne man si om Sippora at hun var fra Kusjan (Hab 3,7). Kusjan blir brukt som en parallell til Midjan og er kanskje en eldre poetisk betegnelse på Midjan.

Les 2. *Mosebok 2,1-9*; 2. *Mosebok 15,20.21*; *Mika 6,4*. Hva kan disse versene lære oss om Mirjams personlighet, nådegaver og privilegier? Se også *Alfa og Omega*, bind 1, side 356 (PP:382).

Hvilke gruelige trekk hos både Mirjam og Aron kommer for en dag i 4. *Mosebok 12,1*?

Menneskers fordommer er et av syndefallets styggeste og mest utslettelige trekk. Selv ikke så begavede og hedrede og høyt velsignede mennesker som Mirjam og Aron var fri for slikt. Verre var det siden Sippora hadde bevist sin troskap mot Israel

gjennom alle folkets prøvelser. Ifølge 2. Mosebok 4,20 ledsaget hun og barna Moses tilbake til Egypt. Og det var hun som reddet Moses' liv (vers 26). Hvem vet hva som ville skjedd med Israel om Moses hadde dødd? Verre var det at slike fordommer hadde sitt utspring hos ledere for et folk som selv ble sett ned på av andre folkeslag.

Hva lå egentlig bak angrepet på Moses' kone? 4 Mos 12,2.

Mye tyder på at Mirjam og Aron følte at de hadde fått mindre å si. Denne utviklingen forbandt de på et vis med Moses' kone. Det var hennes far som fikk Moses til å utpeke et stort antall ledere som kom til ham når de støtte på vanskelige saker. Angrepet på Sippora var kanskje bare et påskudd for å bringe Moses i vanry. Det kan tenkes at Aron og Mirjam aldri helt hadde godtatt brorens kone, og da de traff familien hennes i ørkenen, foraktet de henne kanskje enda mer.

Til ettertanke **Hvorfor er rasemessige og etniske fordommer så veldig frastøtende trekk hos slike som hevder at de hører Kristus til? Hva kan du gjøre for å fjerne alle spor av denne synden fra ditt eget liv?**

TORSDAG

Moses og hans svoger

Det sies at når man gifter seg, gifter man seg ikke bare med sin ektefelle, man får også familien med på kjøpet. I så måte var ikke Moses noe unntak.

Les 4. Mosebok 10,29.30. Hva er det som foregår her? Hvorfor kom Moses med et slikt tilbud?

Ifølge Moses ville Hobab og hans familie også få del i Guds velsignelser til Israel dersom de ble med. I tillegg ville Sippora ha noen fra sin egen familie med seg.

Hvilken symbolikk ligger i denne tanken, at hedningene skal få del i Israels velsignelser? Jes 56,1-7; Rom 11,17-19.

Av det Moses fortalte gikk det klart frem at Gud holdt sin hånd over israelittene. Fremtiden var løfterik. Men det var et tungt liv alltid å skulle være på farten. Selv om folkets leder var Hobabs egen svoger, var det ikke lett for Hobab å si farvel til sitt eget folk og slå seg sammen med et annet. Kanskje var det grunnen til at Hobab, iallfall for denne gangen, takket nei.

Hva sier Moses i 4. Mosebok 10,31.32 som viser at han hadde en baktanke med å invitere Hobab med på ferden?

I lys av skystøtten er det ikke helt enkelt å følge Moses' tankegang. Da møteteltet stod ferdig, la skyen seg over den (se 4. Mosebok 9) Skyen gav signaler om når de skulle ta pauser i sin vandring og når de skulle gjenoppta reisen. Hobab kunne vel ikke konkurrere med skyen når det gjaldt å vite hvor de burde slå leir? Eller kanskje Hobabs kjennskap til terrenget bare skulle være et supplement til Herrens ledelse; så han kunne vise dem

ting om landskapet som kunne være til nytte for dem på ferden etter skyen.

Til ettertanke Hvilke avgjørelser må du snart fatte? Under planleggingen bør du stille deg selv spørsmålet: Hva er mine motiver? Kan det tenkes at du bør endre planen når du har tenkt over dine baktanker? Gjør man det “rette” når man gjør rett av gale motiver?

FREDAG

Videre studium

Les “Når foreldrene blir gamle” i *Det kristne hjem*, side 282-285 (AH:360-364).

“Selv om Sippora ikke var israelitt, tilbad hun den sanne Gud. Hun var blyg og tilbakeholden, men vennlig og omsorgsfull, og det smertet henne å se at noen hadde det vondt. Det var derfor Moses hadde latt henne dra tilbake til Midjan da de var på vei til Egypt. Han ville skåne henne for å bli vitne til plagene som skulle ramme egypterne.

Da Sippora kom tilbake til sin mann i ørkenen, så hun hvordan arbeidsbyrden hadde tært på kreftene hans. Hun fortalte Jetro om sine bekymringer, og han foreslo da visse forholdsregler som kunne lette byrdene for Moses. Dette var den viktigste årsaken til Mirjams motvilje mot Sippora. Det plaget henne at hun og Aron var forbigått, og hun la skylden på konen til Moses. Hun mente det var på grunn av hennes innflytelse at Moses ikke hadde tatt dem med på råd som før.” – *Alfa og Omega*, bind 1, side 357 (PP:383, 384)

Spørsmål til drøftelse

1. Hva slags fordommer gjør seg gjeldende i ditt eget samfunn? Etniske, religiøse, nasjonale, kjønnslige, økonomiske? Hva har de negative følgene vært? Hvordan kan vi lære å oppdage våre egne fordommer? Og enda viktigere: Hvordan kan vi bidra til å rense samfunnet, menigheten og oss selv for for-

dommer? Hva kan dere i gruppen gjøre for å lindre de lidelsene som andre blir påført på grunn av fordommer?

2. Vi så at Jetros døtre først trodde at Moses var egypter. Dette viser hvor stor makt kulturen har over vårt liv. Hvilken kultur tilhører du? Hvordan påvirker det din tro? Snakk sammen om hva det er i deres kultur som harmonerer godt med deres tro og hva det er som går på tvers av den. Finn frem til noen av de problematiske områdene og samtale så om hva dere kan gjøre så dere og andre menighetsmedlemmer finner ut av disse utfordringene.

Sammendrag Da Sippora giftet seg med Moses, hadde hun ingen anelse om hva som skulle komme. Men av det lille som sies om henne, ser vi at hun og hennes familie ble en velsignelse for Moses og til stor hjelp i hans oppdrag for Gud.